

Bruxelles, 13. lipnja 2025.
(OR. en)

10274/25
ADD 12

Međuinstitucijski predmet:
2025/0163(NLE)

AELE 52
CH 18
MI 395
ESPACE 47

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	13. srpnja 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 308 final
Predmet:	PRILOG Prijedlogu odluke Vijeća o potpisivanju, u ime Europske unije, širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom i o privremenoj primjeni Sporazuma o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 308 - Annex 12.

Priloženo: COM(2025) 308 annex

Bruxelles, 13.6.2025.
COM(2025) 308 final

ANNEX 12

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

o potpisivanju, u ime Europske unije, širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom i o privremenoj primjeni Sporazuma o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program

Izjave iz članka 2. stavka 2. Odluke Vijeća o sklapanju,
u ime Unije, širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja,
produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom

Zajedničke izjave uz Protokol o izmjeni
uz Sporazum između Europske zajednice i država članica, s jedne strane,
i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba:

ZAJEDNIČKA IZJAVA O GRAĐANSTVU UNIJE

Sporazum o slobodnom kretanju osoba ne sadržava ni jedan pojam jednakovrijedan pojmu građanstva Unije kako je uveden Ugovorom iz Maastrichta (sada članak 9. Ugovora o Europskoj uniji i članak 20. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije).

Iz toga slijedi da se uključivanjem Direktive 2004/38/EZ u Sporazum, podložno iznimkama utvrđenima u Sporazumu, ne dovodi u pitanje ocjena relevantnosti budućih propisa Unije ni sudske prakse Suda Europske unije za Sporazum, bilo prije ili nakon potpisivanja Sporazuma, na temelju pojma građanstva Unije. Ta se relevantnost utvrđuje u skladu sa Sporazumom o slobodnom kretanju osoba, uključujući odredbe Institucionalnog protokola uz Sporazum.

Sporazum nije pravna osnova za politička prava državljana država članica i Švicarske.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
O SPREČAVANJU I SUZBIJANJU ZLOUPORABE PRAVA
DODIJELJENIH DIREKTIVOM 2004/38/EZ

Ugovorne stranke potvrđuju zajednički cilj sprečavanja i suzbijanja zlouporabe prava dodijeljenih Direktivom 2004/38/EZ¹, u skladu s člankom 35. te direktive, posebno kad je riječ o pristupu socijalnoj pomoći.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
O ODBIJANJU SOCIJALNE POMOĆI I PREKIDU BORAVKA
PRIJE STJECANJA PRAVA NA STALNI BORAVAK

Ugovorne stranke dijele mišljenje da građani Unije i švicarski državljani ne bi trebali postati neprimjeren teret sustavu socijalne pomoći Švicarske odnosno država članica. Iz tog razloga stranke:

- i. tijekom prva tri mjeseca boravišta mogu odbiti pristup socijalnoj pomoći osobama koje nisu radnici, samozaposlene osobe ili osobe koje su zadržale takav status i članovima njihovih obitelji bez provedbe pojedinačne ocjene situacije osobe;
- ii. mogu odbiti dodijeliti socijalnu pomoć gospodarski neaktivnim osobama koje ne ispunjavaju uvjet posjedovanja dostatnih sredstava za sebe i članove svoje obitelji;

¹ Direktiva 2004/38/EZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.), kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I. Sporazumu.

- iii. mogu odbiti dodijeliti socijalnu pomoć osobama koje prvi put traže posao i osobama koje nisu zadržale status radnika ili samozaposlene osobe bez provođenja pojedinačne procjene situacije osobe.

U skladu s člancima 14. i 15. Direktive 2004/38/EZ¹ Švicarska i države članice mogu protjerati osobe koje više ne ispunjavaju uvjete za pravo boravišta, kao što su osobe koje više ne zadržavaju status radnika ili samozaposlene osobe i koje ne uživaju prava boravišta na temelju drugih odredaba Direktive. Kako bi zadržali status radnika, radnici ili samozaposlene osobe, osim onih koji su privremeno nesposobni za rad zbog bolesti ili nesreće, koji su nesvojevoljno nezaposleni, moraju se prijaviti relevantnim zavodima za zapošljavanje kao tražitelji zaposlenja i ispuniti uvjete kako bi i dalje bili prijavljeni kao tražitelji zaposlenja u javnim službama za zapošljavanje, pod uvjetom da ti zahtjevi nisu diskriminirajući. U tom kontekstu država domaćin može na osnovi pojedinačnog slučaja i primjenom istog standarda kao i na svoje državljane uzeti u obzir surađuje li tražitelj zaposlenja u dobroj vjeri s nadležnim uredom s ciljem ponovnog ulaska na tržište rada. Cilj je te suradnje da tražitelj zaposlenja pronađe posao u razumnom vremenskom razdoblju.

Navedeno bi se trebalo primjenjivati u skladu s načelom proporcionalnosti.

¹ Direktiva 2004/38/EZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.), kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I. Sporazumu.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
O OBAVJEŠĆIVANJU O ZAPOSŁJAVANJU

Ugovorne stranke dijele mišljenje da se dinamičnim usklađivanjem Švicarske s pravnim aktima Unije u području slobodnog kretanja osoba ne bi trebala dovesti u pitanje primjena razmjernih i nediskriminirajućih administrativnih obveza poslodavaca da obavijeste tijela o zapošljavanju, što uključuje švicarski postupak obavješćivanja o kratkoročnim boravcima povezanim s poslom, kako bi se relevantnim tijelima omogućilo provođenje učinkovitih kontrola tržišta rada.

Takve administrativne obveze ne bi trebale utjecati na pravo osobe na boravište, uključujući u svrhu stjecanja stalnog boravišta.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
O KONVENCIJI O PRIZNAVANJU KVALIFIKACIJA

Ugovorne stranke napominju da su sve države članice i Švicarska stranke Konvencija o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija na području Europe i potvrđuju da se u provedbi Sporazuma pridržavaju te konvencije, kako je na snazi na dan potpisivanja Protokola o izmjeni.

ZAJEDNIČKA IZJAVA O SLOBODNIM RADNIM MJESTIMA

Dinamično usklađivanje Švicarske s pravnom stečevinom EURES-a ne bi trebalo utjecati na nacionalno zakonodavstvo kojim se provodi članak 121.a švicarskog Saveznog ustava, kojim se predviđa obveza švicarskih poslodavaca da u regionalnom centru za zapošljavanje registriraju slobodna radna mjesta u određenim zanimanjima s iznadprosječnom razinom nezaposlenosti prije nego što se objave i prenesu na portal EURES.

ZAJEDNIČKA IZJAVA O ZAJEDNIČKIM CILJEVIMA U POGLEDU SLOBODE PRUŽANJA USLUGA DO 90 RADNIH DANA I OSIGURAVANJA PRAVA UPUĆENIH RADNIKA

Švicarska i Unija imaju zajednički cilj da svojim građanima i gospodarskim subjektima omoguće pravedne uvjete za slobodu pružanja usluga u trajanju do 90 dana stvarnog rada u kalendarskoj godini (što uključuje upućivanje radnika), uz istodobno potpuno osiguravanje prava radnika.

Švicarska i Unija dijele mišljenje da su razmjerne i nediskriminirajuće kontrole potrebne kako bi se zajamčila sloboda pružanja usluga te ispravna i djelotvorna primjena pravila kojima se štite radnici na način da se sprečavaju zlouporaba i zaobilaženje pravila.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
O DJELOTVORNIM SUSTAVIMA KONTROLE
UKLJUČUJUĆI ŠVICARSKI SUSTAV DVOSTRUKOG IZVRŠAVANJA

Ugovorne stranke izjavljuju da sustavi kontrole koje su uspostavile Švicarska i države članice trebaju biti primjereni, djelotvorni i nediskriminirajući. Nadležna provedbena tijela u skladu s nacionalnim pravom trebaju provoditi djelotvorne kontrole na svojem državnom području kako bi se osigurala usklađenost s primjenjivim pravilima i propisima. Za provedbu djelotvornih kontrola u svrhu usklađenosti s primjenjivim pravilima i propisima odgovorna su imenovana tijela i druga relevantna tijela za praćenje i izvršavanje u skladu s nacionalnim pravom, koja, kao u slučaju Švicarske, mogu uključivati socijalne partnere, u skladu sa švicarskim sustavom dvostrukog izvršavanja. Tim se dogovorom osigurava da se ovlasti kontrole i sankcioniranja tih subjekata poštuju i podržavaju. Kontrole bi trebalo provoditi na razmjern i nediskriminirajući način, uzimajući u obzir da se Sporazumom ograničava sloboda pružanja usluga na 90 dana stvarnog rada u kalendarskoj godini.

ZAJEDNIČKA IZJAVA O NAČELU
JEDNAKE PLAĆE ZA JEDNAKI RAD NA ISTOM RADNOM MJESTU
I O RAZMJERNOJ I ODGOVARAJUĆOJ RAZINI
ZAŠTITE UPUĆENIH RADNIKA

S obzirom na zajednički cilj poštovanja načela jednake plaće za jednak rad na istom radnom mjestu i da Švicarska primjenjuje to načelo od stupanja na snagu Sporazuma 1. lipnja 2002. i da je posljednjih godina ojačala njegovu provedbu na temelju objektivne analize rizika i proporcionalnosti kontrola, Švicarska i Unija mogu zajamčiti razmjernu i primjerenu razinu zaštite. Cilj je zajamčiti slobodu pružanja usluga uz istodobno osiguravanje pravedne i djelotvorne provedbe propisa, čime se sprečavaju svi slučajevi zlouporabe ili zaobilaženja propisa.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
O SUDJELOVANJU ŠVICARSKE
U AKTIVNOSTIMA EUROPSKOG NADZORNOG TIJELA ZA RAD

Švicarska bi trebala moći nastaviti sudjelovati na sastancima i raspravama Upravnog odbora Europskog nadzornog tijela za rad kao promatrač, ne dovodeći u pitanje radne dogovore koje bi nadzorno tijelo moglo sklopiti sa Švicarskom u skladu s člankom 42. Uredbe (EU) 2019/1149¹.

¹ Uredba (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o osnivanju Europskog nadzornog tijela za rad, izmjeni uredaba (EZ) br. 883/2004, (EU) br. 492/2011 i (EU) 2016/589 i stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2016/344 (SL L 186, 11.7.2019., str. 21.), uključujući sve naknadne izmjene.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
O DEKLARATORNOM SUSTAVU REGISTRACIJE
POGRANIČNIH RADNIKA

Ugovorne stranke suglasne su da bi Švicarska, ako odluči razmotriti registraciju pograničnih radnika u deklaratorne svrhe u skladu s člankom 7.a Sporazuma, trebala to razmotriti sa susjednim državama članicama u relevantnim bilateralnim forumima. Takve rasprave ne bi trebale dovesti do različitog postupanja prema pograničnim radnicima na temelju Sporazuma i ne dovode u pitanje prava i obveze pograničnih radnika na temelju Sporazuma.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
O UKLJUČIVANJU DVAJU PRAVNIH AKATA EU-a
U PRILOG I. SPORAZUMU

Ugovorne stranke slažu se da je Uredba (EU) 2024/2747¹ djelomično obuhvaćena područjem primjene Sporazuma. Suglasne su da Zajednički odbor poduzme mjere potrebne za uključivanje ove Uredbe u Prilog I. Sporazumu odmah nakon stupanja na snagu Protokola o izmjeni uz Sporazum. Pri uključivanju se vodi računa o horizontalnom karakteru Uredbe i mogućim vezama s drugim bilateralnim sporazumima između ugovornih stranaka.

¹ Uredba (EU) 2024/2747 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2024. o uspostavi okvira mjera povezanih s izvanrednim okolnostima na unutarnjem tržištu i s otpornosti unutarnjeg tržišta i izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2679/98 (Akt o izvanrednim okolnostima na unutarnjem tržištu i otpornosti unutarnjeg tržišta) (SL L, 2024/2747, 8.11.2024.).

Ugovorne stranke slažu se da je Direktiva (EU) 2024/2841¹ obuhvaćena područjem primjene Sporazuma. Suglasne su da Zajednički odbor poduzme mjere potrebne za uključivanje ove Direktive u Prilog I. Sporazumu odmah nakon stupanja na snagu Protokola o izmjeni uz Sporazum.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
UZ PROTOKOL O DRŽAVNIM POTPORAMA
UZ SPORAZUM IZMEĐU EUROPSKE ZAJEDNICE
I ŠVICARSKÉ KONFEDERACIJE O ZRAČNOM PROMETU

Ako Europska komisija dodijeli financijsku potporu u bilo kojem obliku koja ne podliježe pravilima o državnim potporama na temelju ovog protokola i koja narušava ili bi mogla narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzeća ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj te koja utječe na trgovinu između ugovornih stranaka obuhvaćenu područjem primjene Sporazuma, Švicarska može zatražiti savjetovanje o tom pitanju.

¹ Direktiva 2024/2841 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o uspostavi europske iskaznice za osobe s invaliditetom i europske parkirališne karte za osobe s invaliditetom (SL L, 2024/2841, 14.11.2024.).

ZAJEDNIČKA IZJAVA
UZ PROTOKOL O IZMJENI
UZ SPORAZUM IZMEĐU EUROPSKE ZAJEDNICE
I ŠVICARSKÉ KONFEDERACIJE
O ŽELJEZNIČKOM I CESTOVNOM PRIJEVOZU ROBE I PUTNIKA

1. Ugovorne stranke napominju da primjenjivo pravo EU-a omogućuje neovisnim nacionalnim tijelima za dodjelu kapaciteta da budu nadležna za dodjelu željezničkih putova na nediskriminirajući način.

Ugovorne stranke napominju da u skladu s Direktivom 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenog 2012. o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora ((SL L 343, 14.12.2012., str. 32.)), upravljanje prometom ostaje u nadležnosti nacionalnih upravitelja infrastrukture.

2. Ugovorne stranke napominju da, podložno odgovarajućim pravilima o tržišnom natjecanju, primjenjivo pravo EU-a ne sprečava međunarodne grupacije da pružaju međunarodne usluge, uključujući međunarodne usluge koje se djelomično sastoje od usluga koje sudjeluju u voznim redovima koji se temelje na fiksnim intervalima za pružanje usluga.
3. Ugovorne stranke nastoje produljiti prijelazne mjere za održavanje neometanog željezničkog prometa između Švicarske i Europske unije, kako je predviđeno Odlukom br. 2/2019 Odbora Zajednice/Švicarske za unutarnji promet (SL EU L 13, 17.1.2020., str. 43) na intervale od tri godine, podložno predmetnim odlukama Zajedničkog odbora.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
UZ PROTOKOL O DRŽAVNIM POTPORAMA
UZ SPORAZUM IZMEĐU EUROPSKE ZAJEDNICE
I ŠVICARSKE KONFEDERACIJE
O ŽELJEZNIČKOM I CESTOVNOM PRIJEVOZU ROBE I PUTNIKA

Ako Europska komisija dodijeli financijsku potporu u bilo kojem obliku koja ne podliježe pravilima o državnim potporama na temelju ovog protokola i koja narušava ili bi mogla narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzeća ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj te koja utječe na trgovinu između ugovornih stranaka obuhvaćenu područjem primjene Sporazuma, Švicarska može zatražiti savjetovanje o tom pitanju.

ZAJEDNIČKA IZJAVA
UZ SPORAZUM
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I ŠVICARSKE KONFEDERACIJE O ELEKTRIČNOJ ENERGIJI

Ako Europska komisija u bilo kojem obliku dodijeli financijsku potporu koja ne podliježe pravilima o državnim potporama na temelju ovog Sporazuma između Europske unije i Švicarske Konfederacije o električnoj energiji i koja narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj te koja utječe na trgovinu između ugovornih stranaka obuhvaćenu područjem primjene Sporazuma, Švicarska može zatražiti savjetovanje o tom pitanju.

Izjave iz članka 2. stavka 3. Odluke Vijeća o sklapanju,
u ime Unije, širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja,
produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom

IZJAVA ŠVICARSKE
O MJERAMA KOJE ĆE PODUZETI U POGLEDU SAMOZAPOSLENIH OSOBA
U KONTEKSTU POSTUPKA OBAVJEŠĆIVANJA
O KRATKOROČNIM BORAVCIMA POVEZANIMA S POSLOM

S obzirom na rješenja za upućivanje radnika opisana u Prilogu I. Sporazumu i Zajedničku izjavu o obavješćivanju o zapošljavanju, Švicarska izjavljuje da će prema potrebi poduzeti mjere kako bi osigurala da samozaposlene osobe ne zaobilaze ta pravila.

Izjava uz Sporazum
između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju

IZJAVA
ŠVICARSKE KONFEDERACIJE O
UKLJUČIVANJU INSTITUCIONALNIH ELEMENATA PO ANALOGIJI
U SPORAZUM O ZDRAVLJU

Švicarska Konfederacija izjavljuje da su institucionalni elementi koji su zajednički sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje uključeni u taj Sporazum samo po analogiji jer je to nužno za funkcioniranje u njemu utvrđene suradnje. To ne predstavlja presedan za buduće sporazume koji nisu u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje.
